

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

2 In quas singulares personas cadat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

SECTIO II.

In quas singulares personas possit suspensio
cadere.

N Subiecto huius censuræ in primis considerari debent omnia, quæ supra in simili de censuris in communi sunt dicta, quæ hic repetere non est necessesse. Deinde supponendum est hanc censuram (in quo ab excommunicatione differt) non solum in personas singulares, sed etiam in communitatem ferri posse. Et ideo de his duobus membris figillatim dicemus. Circa primum statuendum est, suspensionis proprium esse, ut is qui suspenditur clericus esse debeat: nam hæc poena clericorum propria est, ut supra diximus, quia materia eius clericorum est propria, tota enim illa materia sub officio & beneficiis Ecclesiasticis continetur: hæc autem omnia in solis clericis inveniuntur. Et ita docent communiter Summistæ, Nauarra. in cap. 27. num. 150. & 151. Syluester verb. *Suspensio*, in principio, & Angelus verb. *Suspensio*, i. in principio, Caietan. eod. verbo. Et consentiunt Canonistæ cum Glossa in cap. *Quicumque*, verb. *Ministros*, de Sentent. excommunicat. in 6. Innocentius in cap. ultim. de Excessib. prælat. & Abbas in cap. *Dura*, de Crimine fals. num. 10. Et colligitur, vel inductione facta ex omnibus locis iuris canonici, in quibus hæc censura fertur, vel ferenda præcipitur: ubique enim tantum ad clericos dirigitur.

Nauarra.
Syluest.
Angel.
Caietan.
Glossa.
Innocent.
Abbas.

Obiectio.

De iure
pensionis
pensionis
vicum
capituli.

Armilla.

Confirmatio.

Solutio ob.
iuramentum.

Confirmatio
inductur.

Obiectio tamen contra hoc potest Extrauagans v-nica de Censibus inter communes, ubi sic dicitur, Alioquin extunc recipiens, si clericus fuerit, tantum ab officio & beneficio sit eo ipso suspensus: si vero laicus, tamdiu ingressum Ecclesie sibi nouerit interdictum, & communione Eucharistie nouerit se ipso facto suspensum, donec & c. datur ergo aliqua suspensio laicis communis. Item Abbas & alij dicunt genus quoddam suspensionis esse à participatione sacrae sacramentorum, quæ laicis communis est: & ideo fortasse dixit Armilla verb. *Suspensio*, num. 17. omnem illum posse suspendi, qui potest excommunicari. Et augetur difficultas ex superius dictis, nam suspensio non tantum priuat vfu officij vel ordinis iam obtinenti, sed etiam obtinendi seu recipiendi nouum ordinem, & similiter suspensio à beneficio non solum priuat fructibus beneficii habiti, sed etiam impedit nouum obtinere beneficium: ergo, quantum ad hæc poterit laicus ab officio vel beneficio suspendi; quia potest impediri ne ordinetur, & consequenter ne officium, vel beneficium Ecclesiasticum recipiat. Respondetur, Extrauagantem illam in ea distinctione, quam facit, potius confirmare maxime dictam sententiam: nam loquens de suspensione ab officio vel beneficio, quæ est propria censura, de qua nunc agimus, illam solis clericis attribuit, & ad hoc præmittit distinctionem inter clericos & laicos: quod etiam expresse fit in cap. *Dura*, de Crimine falsi, & in cap. *Tuam*, de Priuilegiis. Cum ergo in dicta Extrauagante laici dicuntur suspendi à communione, latius sumitur verbum suspendendi pro quacunque prohibitione: unde non significat specialem censuram, sed quādam partem minoris excommunicationis: quomodo etiam supra diximus separationem ab vfu sacrae sacramentorum non esse proprie censuram suspensionis, sed excommunicationem minorem. Quare Armilla, vel falsum dicit, vel æquiuocatur verbo, *Suspendendi*: cum ibi esset sermo de censura suspensionis.

Ad alteram partem respondetur, censuram suspensionis per se, & directe non ferri nisi in vsum Ecclesiasticum officij, aut beneficii, quantum ad per-

Aceptionem fructuum; mediate vero & consecutio ne quadam impedire perceptionem vltioris ordinis, aut beneficii. Nam impedimentum, quod potest respicit futurum ordinem, potius est irregularitas, vel inhabilitas quædam, si latius sumatur. Deinde dici potest, propriam suspensionem habere rationem priuationis moralis, & ideo supponere saltem potentiam proximam ad ordinem, vel beneficium Ecclesiasticum: nam ex vi suspensionis non impeditur ascendere ad superiorem ordinem, nisi qui iam habet inferiorem, qui est veluti potentia proxima ad superiorem; cuius potentie vsus quidam est ipsa susceptio superioris ordinis: à primo vero, seu infimo ordine suscipiendo non suspenditur, nisi qui iam habet primam tonsuram, qui clerici etiam nomine comprehenditur, ut patet ex capite. Cum contingat, de Aetate & qualitate & capite vltimo de Temp. ordin. in sexto, & per ipsam primam tonsuram est veluti in potentia proxima ad sacramentales ordines, ut constat ex vfu Ecclesie, & sumi potest ex his quæ tradidit Concilium Trident. sess. 23. capit. 4. & sequentibus de Reformat. Quod si illam nominem ordinem comprehendamus, ut Canonistæ loquuntur, susceptio primi ordinis sacramentalis erit quidam vsus ipsius primæ tonsuræ, sicque clericus primæ tonsuræ per suspensionem ab ordine impediri poterit, ne aliquem ordinem sacramentalem suscipiat, quia impeditur ab vfu ipsius primæ tonsuræ per quam iam est in potentia proxima ad talem ordinem. Sed opinor talem suspensionem ab ordine non esse in vfu. Facilius potest ligari talis clericus per suspensionem etiam generatim latam ab omni iurisdictione Ecclesiastica, etiam si nullam actu habeat, vel ab omni beneficio Ecclesiastico, etiam si nullum habeat, quia ex vi talis suspensionis prohibitus est, ne durante tempore suspensionis, tale officium, aut beneficium suscipiat; quod si illud susceperit, factum quidem tenebit, quamuis male faciat, non tamen poterit iurisdictione vti, aut fructus beneficii percipere, donec à suspensione liberetur. Ad hunc ergo modum censura suspensionis clericorum propria est.

Suspensio an omnibus clericis communis

Debitari autem potest primo, An omnes clerici suspendi possint. Secludimus autem Summum Pontificem, qui non est capax censuræ, ut supra dictum est. Supponimus ius, rationem, vel causam censuræ, de quo infra, & loquimur de capacitate subiecti. Hæc ergo potest vel absolute, vel comparate considerari. Absolute omnes sunt capaces, etiam Episcopi & Cardinales, quia ordo, vel dignitas magna non reddit illos incapaces poenæ, vel medicinæ, nec ab omni subiectione humana liberos. Comparatio vero fieri potest, vel ad suspendentem, & sic non quilibet à quolibet, sed vnusquisque à suo Prælate, quem iure ordinario, vel ex priuilegio habet, suspendi potest, ut Cardinales à solo Papa, Episcopi ab illo, vel Concilio: exempti à suis Prælatibus, &c. Vel fit comparatio ad formam suspensionis, & sic respectu aliquorum necessaria est specialis forma.

Circa priorem vero comparisonem occurrit speciale dubium. An persona quæ per priuilegium speciale recipiuntur in proprios & speciales Ecclesie Romanæ filios, possint suspendi ab alio, quam à Romano Pontifice, vel legato ab eius Latere destinato iuxta capitulum, de verborum significat. in 8. Et ratio dubij est, quia in dicto cap. 1. solum dicitur sic receptos in filios Ecclesie Romanæ interdicti & excommunicari ab aliis non posse; de suspensione vero nulla ibi fit mentio, sed priuilegia non plus valent, quam sonant eorum verba, & verba, quæ implicite, & quasi ex impositione iuris aliquid

Quis possit
suspendere
receptos in
speciales
Romana
Ecclesie filios.

aliquid continent, ultra ipsius iuris interpretationem extendi non possunt, ergo per illa verba non eximuntur tales personæ ab inferioribus prælatis quoad suspensionem. Nihilominus Glossa. 161. verb. *Interdicti*, suspensionem ibi comprehendit, putat, tum quia illa est quoddam interdictum: tum etiam, quia omnia illa tria continentur sub appellatione censuræ. Verumtamen hæ rationes mihi non satisfaciunt: nam, licet late utendo his verbis, *interdicto*, & *Suspensio*, vnum pro alio interdum sumatur, tamen, iuxta propriam significationem iam receptam ad significandas species censurarum, nec interdictum est suspensio, neque est conuersio. Maxime autem sumi videtur verbum interdicendi in hac proprietate in prædicto textu, vbi agitur & de propria & iuridica significatione verborum: & de interpretatione cuiusdam priuilegij; & vbi verbum interdicendi à verbo excommunicandi distinguitur; & paulo inferius interdictum ab excommunicatione, nulla facta suspensionis mentione. Vnde etiam parum refert, quod suspensio æque contineatur sub genere censuræ, ac alia, quia in illo textu nulla est mentio censuræ, sed tantum specierum eius: & argumentum à simili, vt sæpe dixi, in his rebus firmum non est: nam, licet hæ censuræ in aliquibus rebus æquiparentur iure, non tamen in omnibus; vt paulo inferius ostendimus ex capitulo *Quia periculosum*, de Senten. excommunicat. in 6. Quapropter in rigore dicendum censetur ex vi illorum verborum prædictas personas non esse exemptas quoad suspensionem, sicut non sunt exemptæ simpliciter quoad alios actus subiectionis, vt ibidem dicitur, & in cap. *Si Papa*, §. *Similiter*, de Priuileg. in 6. Quia appellatio specialis filiationis, licet ostendat peculiarem amorem, & protectionem; non tamen peculiarem subiectionem, nisi in his, quæ ipse Pontifex declarat: ille autem solum declarauit per ea verba exemptionem ab aliis duabus censuris; ergo. Item potuit esse specialis ratio, quia excommunicatio, & interdictum magis priuant spiritualibus commodis, quam suspensio; ideoque ad illum specialem amorem filiorum magis pertinuit, quoad illas duas censuras eos sibi reservare. Accidit, quod cum Pontifex vult ab omnibus eximere: omnium mentionem facit, vt patet ex cap. 1. §. *In eos*, de Priuileg. in sexto.

Dubii resolutio.

Qui per generalem sententiam suspendantur.

Nauarr.

Circa posteriorem comparisonem ad formam suspendendi queri potest, an Episcopi per generalem sententiam suspendi possint. Et respondendum est negative, ex cap. *Quia periculosum*, de sentent. excomm. in 6. vbi idem de interdicto dicitur, de excomm. autem nulla fit mentio: & ideo Glossa ibi declarat priuilegium illud ad excommunicationem non extendi. Quem approbant communiter interpretes ibi, & Nauarrus cap. 27. num. 165. Extenditur autem illud priuilegium, non solum ad suspensionem ab officio, sed etiam à beneficio, vt supra declarauimus ex cap. *Si compromissarius*, de Elect. in 6. Excluis autem Episcopis, & eorum superioribus, vt in eodem cap. *Quia periculosum*, dicitur, reliqui omnes inferiores clerici possunt per generalem sententiam suspendi, quia suspensio, sicut quælibet alia censura, potest per generalem clausulam ferri: ergo omnes, qui non sunt specialiter exempti, in illa comprehenduntur. Aduertere autem oportet attente ad verba legis, vel sententiæ, & propriam, ac receptam significationem eorum, vt discerni possit, quam sint vniversalia: si enim simpliciter dicatur *Quicumque*, vel *omnis*, qui hoc fecerit, vel *Omni persona Ecclesiastica*, vel aliquid huiusmodi, distributio est facis vniversalis complectens clericos omnes, siue regulares, siue seculares; siue simplices, siue in quacunque dignitate infra Episcopatum constitutos.

An Episcopus

Queritur tamen potest, An Episcopus electus & confirmatus nondum consecratus gaudeat priuilegio dicto. Videtur enim ita affirmandum, quia ille est verus Episcopus, & actus iurisdictionis exercere potest: & textus indistincte loquitur: ergo, non comprehenditur sub clausula generali. Et confirmatur, quia alia priuilegia concessa Episcopis extenduntur ad confirmatum, & nondum consecratum. vt illud de eligendo confessor. cap. vlt. de Pœnit. & remiss. & aliud de portando altare viatico & cap. vlt. de Priuileg. in 6. Denique facit, quod fauores ampliandi sunt, & priuilegia, præsertim à Principe concessa, quoad fieri possit iuxta verborum proprietatem. In contrarium tamen obijci potest primo ratio illius cap. *Quia periculosum*, scilicet propter executionem Episcopali officij, quod frequenter imbutur. Quæ ratio locum non habet in eo, qui nondum est Pontifex consecratus. Secundo obijci potest, quia nomen Episcopi proprie videtur esse nomen ordinis, seu consecrationis, sicut nomen sacerdotis aut Presbyteri: & hoc modo in prædicto cap. ex prædicta ratione, & ex citato verbo, *Pontificali officij*, sumi videtur. Tertio facit, quia priuilegium exorbitans à iure communi potius restringendum est. Sed hæ rationes habent claram solutionem ex dictis, quia non obstante illa ratione illius textus, priuilegium illud extenditur ad suspensionem à beneficio, quamuis illa non impediat pontificale officium, & ideo necessario dicendum est, rationem illam fuisse motiuam, seu impulsivam, non tamen adequatam, sed hanc fundari in Episcopali dignitate: ergo idem in præsentia dicitur. Constat etiam ex aliis iuribus citatis nomine Episcopi significari tolerare illum qui iam habet beneficium Episcopale quamuis nondum ordinem habeat. Idem ergo in præsentia dicendum videtur.

Sed queri potest, an suspensio generatim lata in omnes clericos, comprehendat tam regulares, quam seculares clericos. Cum enim verba sint generalia, seu absoluta, comprehendere videntur omnes veros clericos, at regulares clericos, tamen sunt vere clericos, sicut seculares (loquimur enim de regularibus ordinatis.) In contrarium vero est, quia, licet prima significatio illius vocis ita vniversalis esse videatur, tamen iam ex vsu videtur accommodata ad significandum specialiter secularem clericum. Vnde & in iure appellatio clerici solet à religiosis condistingui, vt patet in Clement. 1. de Priuileg. in principio: verba autem legis vel sententiæ generalis sunt accipienda iuxta frequentiore vsum, & præsertim in materia penali & odiosa, in qua restringenda sunt. Accedit, quod in iure, quando clerici regulares cum secularibus simul comprehenduntur, id specialiter declaratur, vt videre licet in Clement. 2. de vita & honest. cleric. Verumtamen textus ille si attente legatur, parum fauet posteriori sententiæ: & potest potius in contrarium induci: nam aliud est loqui de religiosis absolute, aliud de clericis religiosis: quanquam enim omnes religiosi Ecclesiastica personæ dici possint, non tamen omnes sunt clerici, nisi aliquem ordinem, vel saltem primam tonsuram susceperint, vt colligi potest, ex cap. *Duo sunt*, 12. quæstio, vbi religiosi, licet à laicis distinguantur, si tamen ordinati sunt, non clerici, sed conuersi appellantur. Quando ergo lex aliqua disponens aliquid circa clericos vult illud extendere, non solum ad religiosos clericos, sed absolute ad religiosos, necesse est vt de illis specialem mentionem faciat: quia clarum est appellatione clericorum non venire religiosos, vt sic: & hic est casus illius Clementinæ, vt patet ex illis verbis generalibus, *Et religiosi quilibet*. Nos autem inquirimus, an nomine clericorum veniant religiosi clerici, non quatenus religiosi sunt, sed quatenus clerici: nihil ergo fauet textus ille prædictæ sententiæ. Potest autem contra illam retorqueri, quia agens de secularibus clericis expresse id declarat dicens, *Seculares Clerici, & religiosi*.

ios administrationem habentes, & religiosi &c. Supponit ergo nomen clerici indifferens esse ad seculares, & religiosos. Et sane ille idem titulus de vita & honeste clerici, & ea omnia quae invariis eius Decretis clericis prohibentur, quia sunt ipsi ordini clericali indecentia, non minus sunt prohibita religiosi clerici, quam secularibus: non ergo vera est illa regula, quod nomen clerici usitata significatione (praesertim in iure, quidquid de vulgo sit) secularem tantum clericum comprehendat.

Quamobrem vera sententia est, sub tali suspensione religiosos clericos comprehendere, nisi ex tenore, & aliis circumstantiis, Canonis, vel sententiae alia limitatio colligatur. Hoc probant omnia adducta, & praeterea, quia si sub specialibus nominibus clericorum ordinum suspensio feratur scilicet in omnes sacerdotes, vel in Diaconos, aut Subdiaconos, &c. Qui tale fecerint, nemo (credo) dicit illam pertinere ad seculares tantum, & non ad religiosos in eo ordine existentes (neque enim dici potest sacerdotis, vel Diaconi nomen ex usu determinatum esse ad significandum potius sacerdotem secularem, quam religiosum) ergo idem erit, etiam si generali nomine clericum lex utatur, tum quia sub illa generali appellatione omnes species clericorum comprehenduntur: tum etiam quia nulla maior determinatio fingi potest in communi nomine clericum, sacerdotem, scilicet, vel Diaconum. Loquor autem ex vi verb. quia ex aliis principis solet aliquando huiusmodi sermo ad seculares tantum dirigi, scilicet vel quia materia legis ad eos tantum pertinet, vel quia potestas ferentis mandatum seu statutum solos illos complectitur, ut si sit particularis Episcopi, qui iurisdictionem propriam in religiosos non habeat, vel denique si in lege ipsa verbum aliquod addatur, quo satis significetur mandatum ad religiosos non ferri.

SECTIO III.

An & quomodo suspensio in communitatem ferri possit.

Dico ergo primo, Offe communitatem suspendi receptum dogma est: quod ex iure evidenter probatur, ut statim ostendam. Ratio vero est, quia ex parte communitatis non est repugnantia, quominus hac poena vel censura affici possit: nam & Capitulum potest esse capax culpae, sicut quaelibet congregatio humana; est etiam capax officii, aut beneficii Ecclesiastici, ut per se notum est, & supra tractando de iurisdictione ad ferendas censuras, sufficienter tactum est, & in discursu huius puncti amplius explicabitur. Ergo etiam est capax priuationis, seu suspensionis ab huiusmodi officio, & beneficio. Aliunde vero Ecclesia non prohibuit Capitulum affici hac poena, imo usum eius probavit & exercuit. Et ratio differentiae inter illam, & excommunicationem fuit, quia hac poena non est adeo spiritualis sicut excommunicatio, id est non priuat internis bonis seu Ecclesiasticis auxiliis, quae ad internam animae salutem ordinantur, & profunt: & ideo non est in hac poena illud animarum periculum, propter quod prohibitum est ne excommunicatio in communitatem feratur: neque est absurdum ut Innocentes aliquando suspensionem ligentur sicut excommunicatione, ut infra dicam. Ut autem hoc amplius explicetur, advertendum est, duobus modis posse communitatem suspendi. Primo praecise ut communitas est, id est, quatenus est unum corpus politicum habens actiones proprias, & bona etiam propria, quae ita pertinent ad totam communitatem, ut ad singulas personas per se non spectent. Secundo potest communitas suspendi, distributive

potius, quam collectivae: ut si Clerus huius civitatis suspendi dicatur, quia omnes & singulae personae clerici suspenduntur. Vnde posset addi tertius modus ex his duobus coalescens, si videlicet suspensio ita feratur in congregationem aliquam, ut & corpus eius collectivae sumptum quoad actiones, aut beneficia eius suspendat, simulque ad singulas personas talis congregationis descendat, easque ad personalibus officiis, aut beneficiis suspendat. Dubitari ergo potest, quo ex his modis suspensio in communitatem feratur, auferri possit: nam & de potestate, & de actu inquirendum est.

De potestate ferendi suspensionem in communitatem.

Dico ergo secundo, suspensio ferri potest in communitatem praecise ut communitas est. Ita conuincit ratio supra facta. Et probatur ex iure, descendendo simul ad singulas species suspensionum. Nam de suspensione ab officio quoad actus collationis beneficiorum habetur in cap. vnic. Ne Sede vacante in 6. cum tamen illa collatio saepe soli Capitulo ut sic conveniat. Idem sumitur ex cap. Romana, & cap. Si sententia, de Sentent. excomm. in 6. & ex Concilio Trident. sess. 24. c. 16. ubi Capitulum, quod sede vacante non constituit Oeconomum & Vicarium tempore & modo ibi praescriptis, facultate constituendi illos ministros priuatur: quod est quasi ab eo mune repro ea vice suspendi.

Suspensio autem ab officio quantum ad actus ordinis non cadit proprie in Capitulum ut sic: quia illi actus non fiunt per totam communitatem, sed per singularem personam. Potest autem Capitulum delegare interdum hos actus ordinis quatenus ad iurisdictionem pendunt, ut Sede vacante confessores creare, Episcopum vocare, qui ordines conferat, & similia iuxta cap. Is cui, de Elect. in 6. additis c. penult. & ult. de Supplend. neglig. Praelat. in 6. & c. Cum nullus, de Tempor. ordin. in 6. cum similibus. Igitur quoad hoc poterit etiam Capitulum suspendi, ne has delegationes seu commissiones facere valeat: nam eadem est ratio de his, & de alijs actibus iurisdictionis. A beneficio item suspendi potest Capitulum ut sic, ut aperte colligitur ex cap. Quisque, de Electione in sexto, & ex Extravagant. i. de Electione: ubi non solum Capitula Ecclesiarum, sed etiam Conventus monasteriorum, scilicet regularium, ut ibi Glossa exponit a beneficiis suspenduntur: non solent autem singuli religiosi de conventu propria habere beneficia; sed tota communitas interdum habet aliqua beneficia sibi vnita: igitur ab huiusmodi beneficiis suspenditur totus conventus. Vnde fit idem operari huiusmodi suspensionem circa Capitulum ut sic, quod in priuata persona operatur similis suspensio, proportionem seruata: nam & priuat Capitulum fructibus beneficii, & impedit, ne suos illos efficiat, vel si ab officio sit suspensio, priuat usu iurisdictionis, & consequenter impedit, ne actus eius validi & ratione sint.

Dico Terrio, posset suspendi Capitulum, non solum, quatenus unum corpus politicum est, sed etiam ita, ut singuli a suis propriis, ac personalibus officiis, aut beneficiis suspendantur. Probatur, quia cum totum Capitulum ita delinquit, ut sit suspensio dignum, illud delictum ita est totius corporis, ut tamen per singulares personas exerceatur, ut per se constat: potest autem delictum esse & omnium, & singulorum, & adeo grane, ut per solam suspensionem ab officiis vel beneficiis communibus non satis puniatur: ergo potest talis suspensio ferri, quae non solum totum Capitulum ut sic afficiat, sed etiam singulas personas a beneficiis, vel officiis personalibus suspendat. Et confirmatur, nam, cum Capitulum interdicatur, singulae personae interdicuntur, ut

Suspensio ferri potest in communitatem, ut communis est. Cons. Triad.

infra